

Швиденко Є.Ю. – слухач 7 КМ 2А
курсу ННІЗДН Національної академії
внутрішніх справ

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ США ЩОДО ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ НЕПОВНОЛІТНІХ

Вивчення й аналіз правового досвіду зарубіжних держав щодо протидії дитячій злочинності дає змогу виявити переваги та недоліки законодавства України, і на цій основі визначити напрями його подальшого розвитку. Аналіз статистики дитячої злочинності в Україні зумовлює необхідність розглянути досвід інших країн та вирішити питання про його запозичення у правову систему нашої держави. Звісно, на розвиток дітей у кожній країні впливають притаманні саме їй різноманітні зовнішні умови, у тому числі географічні, соціальні, шкільні, сімейні тощо. Тому при використанні саме зарубіжного досвіду потрібно не просто вирішувати питання імплементації певних норм, а й провести роботу з адаптації необхідних дієвих підходів і засобів, запозичених в інших країнах [1].

Так, наприклад, у США існує три моделі превентивної діяльності: модель суспільних установ, модель безпеки індивідуума та модель впливу через навколишнє середовище. На федеральному й місцевому рівнях реалізуються програми запобігання злочинам. У деяких штатах участь громадян у зміцненні правопорядку дала змогу знизити кількість пограбувань на 30%. Тут використовується винагорода за інформацію, що має оперативно-профілактичне значення. Більша увага у практиці запобігання злочинності у США приділяється усуненню причин й умов злочинів, припиненню актів вандалізму, превентивному вирішенню конфліктних ситуацій у сім'ї, формуванню довірчих відносин між поліцією і громадянами.

Для Сполучених Штатів Америки характерною є особлива система захисту неповнолітніх у кримінальному судочинстві, що зумовлено низкою особливостей правової системи держави.

Історично США були батьківщиною першої у світі системи ювенальної юстиції. Для управління та контролю за неповнолітніми після їх звільнення була введена система пробації [2, с. 25].

Правова система цієї країни закріпила три основні вимоги до ювенальної юстиції. Передусім – це спеціалізація судочинства, яка передбачала наявність автономних приміщень для розгляду й вирішення справ щодо неповнолітніх; спеціалізованого судді та ізоляцію неповнолітніх від дорослих у місцях попереднього затримання. Судовий процес був спрощеним і проходив у вигляді співбесіди судді із підсудним за «закритими дверима». Важливою особливістю американського суду для неповнолітніх було те, що керівництво установами опікунсько-го нагляду за неповнолітніми здійснював суддя (до цього часу це була громадська посада). Це своєю чергою сформулювало поняття «делінквент» («правопорушник»), яке у своїй основі об'єднало поняття «дитина-злочинець» та «дитина групи ризику».

Отже, у США була сформована така структура «ювенальної юстиції»: створення спеціальних законів щодо неповнолітніх – виділення місця для спеціальних суддів – виникнення посади опікуна – широке залучення громадськості. Враховуючи вище- наведене, характерними для цієї структури були такі принципи: індивідуальний підхід до дитини; спеціальна процедура судового розгляду справ про обвинувачення неповнолітніх; наголос на допомозі неповнолітнім, а не їх покаранні; реалізація обраних заходів для неповнолітнього державним опікуном і громадськістю; обговорення з опікунами й батьками призначення виховних і лікувальних заходів [3].

Список використаних джерел

1. Колесник М.О. Зарубіжний досвід сфері протидії злочинності неповнолітніх і перспективи його впровадження в Україні /М.О. Колесник// Науковий вісник Херсонського

державного університету. – 2014. – Вип. 6-1. – Том. 3. – С. 122 – 126.

2. Савченко А.В. Кримінальне законодавство України та федеральне кримінальне законодавство Сполучених Штатів Америки : комплексне порівняльно-правове дослідження : [монографія] / А.В. Савченко. – К. : КНТ, 2007. – 594 с.

3. Ковна У. Ювенальна юстиція : історичний досвід / У. Ковна // Вісник Львівського університету. – 2004. – Вип. 40. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lawyer.org.ua/?d=604&i=&w=r>.